



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensio Abbatiae Imperialis S. Maximini

Zyllesius, Nicolaus

Treveris, 1638

§ IV. Quod voti scriptor friuolè ac partialiter arguat subreptionis priuilegia Maximiniana.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14268

ratoris potestate qui est sub potestate Vicarii Imperatoris: Atqui Archiepiscopus Vicarius est Imperatoris, Ergo dum sunt sub Archiepiscopo, non sunt sub alio quàm sub Imperatore, id est, sunt sub Archiepiscopo, & non sunt sub Archiepiscopo, sunt sub alio, etsi non sint sub alio.

Errores sunt, in quos nonnunquam labi contingit viros cæterùm graues ac doctos atque etiam bonos, vel ex illa ingenita sui propositi tuendi cupiditate, quæ cuncta mouet vt ad suum intentum pertingat, quæ & oculos mentemque remouet ab illis, quæ ex aduerso meliori solidiorique fundamento disceptarentur, vel ex ipsius naturæ humanæ conditione, subiectione ac infirmitate, de qua in seipso Vir quispiam inter nostri sæculi sapientes è primariis, *cum homo sim, ait, errare me scio non solum posse, sed & debere.*

Bonæ autem mentis est, indicatum errorem agnoscere ab agnitoque discedere, ac quod idem ille monet: *fateri bonum esse à veritate vinci.*

Præstaret id (confidimus) ipse voti auctor si superesset (nisi tu ille ipse fis scriptor, saltem in quibusdam si non in omnibus) ac quilibet sincerus lector ita censebit.

S. IV. Quod voti scriptor friuolè ac partialiter arguat Subreptionis priuilegia Maximiniana.

Priuilegia Maximinianorum luce clariora esse alibi asseruit votum, alibi subreptitia dicit, in hæc verba: *Itaque dicendum est Priuilegia Maximiniana subreptitia esse; rationem subiungit; Quia, inquit, Friderici Barbarosse priuilegium de Abbatis præsentia restatur, & ob id debuisset de eo protestari.*

Art. I. Ratio voti auctoris friuola ostenditur, & in Archiepiscopum retorquetur.

Potens fuerit præsentia istius præsentia vitium, si contagionem destructiuam in tot tantaque Diplomata longè anteriora ingerat.

Nunquid & illa præsentia testatio subreptitiam reddet Ottonis Magni anteriorem illam sententiam, quæ, causæ cognitione plane habitâ, ipso Archiepiscopo audito ac præsentem, pro Maximinianorum lure adeò solemniter lata fuit?

Et an Dagoberti Regis Decretum, tam seriâ inquisitione prolatum, totis sæculis Fridericianum illud antecedens?

Iudex haberi vult voti auctor, & se pro tali gerit: at mirum est, cum tam perspicaciter subreptionem videat ac notet erga Maximiniana Diplomata, ipse de Archiepiscopalis nihil.

Quamuis, qualia illa sint, in sub: & obreptionis puncto, cuius primo intuitu pateat ad oculos, & ex alibi dictis ac depositis facile dignoscitur.

Ac quantum ad præsentiam attinet, si illa ad subreptionem colligendam consideratione digna, quid dicit voti auctor circa illam eandem Ottonis M. sententiam, in qua Archiepiscopus non solum præsens, sed & tanquam pars condemnatus fuit, ac non solum de illâ protestatus non est, sed & à protestatione, immò ab omni contradictione, iure, ac iustitia exclusus fuit?

Deinde respice Diploma Numer. 26. notatum ab Imperatore Henrico IV.

ad ipsius Archiepiscopi Treurenensis instantiam Maximiniani concessum; ibi reperies Archiepiscopum non solum præsentem, ac non protestantem fuisse, sed & postulantem, siue intercedentem.

Considera etiam tot alia, agente vel præsentem Archiepiscopo, concessa, ut, quod est sub Num. 30.

Et cur non, & ob illam eandem causam Archiepiscopalem Impetrationum subreptionem arguis?

Art. 2. Quòd ineptè etiam inferat Abbatem Abbatia statui, Iuribusque renunciassè ob præsentem illam in Fridericiano præsentiam, quod & magis de Archiepiscopo dicere oporteret.

Sed & aliud subnectit votum; *At, inquit, ei priora priuilegia non videntur prodesse, quia renunciassè per hoc (per testationem scilicet de præsentia in Fridericiano) apparet.*

Valuerunt ergo priora priuilegia, sed Abbatis renunciatione ab illis deinceps excluditur Monasterium.

Renunciationem, & illa mediante, sublationem tantorum Monasterij iurium facillè inducis, quam pro Archiepiscopo tanta disputatione antea pernegasti.

Verbo isto multa deciduntur, quæ à bonis iudicijs nihilominus examinanda supersunt.

De Fridericiano illo Diplomate hætenus plus satis dicta sunt, uti & de præsentem illo Sigenero, non quidem Abbate vero, sed intruso ac supposito, immò neque idem Diploma signante, sed tantum inter cæteros ac alios multos ad actum indifferentes tanquam teste, numerato, quæ nec hîc repetam, videbit illa suo loco lector.

Sed ut istam quæstionem tangamus, an præsentem iuri suo renuntiare censetur; hæc omnia, eaque sât multa puncta introspectienda sunt.

An præsentem & tacens consentire videatur?

An præsentem, ut testis?

An non subsignans, neque vllum actum posituum faciens?

An in re ardua, magnique, immò maximi momenti ac præiudicij?

An expeditio impediri poterat per tacentem, nec ne?

Præsupposito, præsentiam introducere consensum ad actum, qui geritur, an iste inducat translationem siue donationem rei propriæ?

An rei alienæ?

Siue, An qui non habet potestatem alienandi, multò minus donandi, possit per confessionem tacitam, immò expressam, ac per quæcunque volueris, inducere præiudicium in re, de qua disponere non potest?

In specie; An Prælati habens conuentum, siue Capitulum, possit per vllum actum alienare, donare, euertere iura (præsertim fundamentalia statumque radicalem concernentia) sui Monasterij?

Immo, An ipsum Monasterium ac Capitulum simul cum Abbate illud possint, absque causâ necessariâ, debitisque solemnitatibus?

Plurima illa sunt, quæ leuiter inferuntur ex nominatione Sigeneri inter testes simpliciter permixti.

Quæ illatio facili negotio refellitur, hisce, ad illas quæstiones, Responsionibus: nam quoad illam, An præsens censeatur fateri, vel negare, vel consentire? reperies passim ad eò obscuram, incertam ac perplexam esse inter Doctores, ut nescias quid ex eorum opinionibus resolvas, adeò ut fatendum sit, non posse de illa certam regulam in vniuersum constitui, præter fortè illam Iurisconsulti in l. qui tacet. 142. ff. de regulis iuris. *Qui tacet, non utique fatetur, sed tamen, verum est, eum non negare*, ita ut taciturnitas, neque confessio sit, neque negatio: sed quid medium inter vtramque, à quâ regulâ excipi debeant in particulari casus illi, de quibus per leges specialiter dispositum est, induci confessionem aut consensum, vel vice versa dissensum induci.

Atqui præsentem, tanquam testem consentite dispositioni, non est dispositum per leges, præsertim cum simpliciter narratur adfuisse ut testis, nullo actu positiuo ab illo præstito.

Immo in contrarium specialiter ac expressè disponitur, præsentem tanquam testem, & quod magis est, illâ qualitate signantem, siue dispositioni subscribentem non consentire, neque sibi præiudicare.

Adeò ut, cum casum hîc habeamus legis, specialem ac expressum, non inquirendum sit in quæstiones illas vagas ac generales, infinitis ambagibus, diuisionibus, subdiviisionibus, conditionibus subiectas.

Textus autem illius casus est specialis & expressus in l. Gaius Seius 39. ff. de pignorat. act. ibi, *Quæro an ex hoc, quod signauit, præiudicium aliquod sibi fecerit &c. Herennius Modestinus respondit contractui pignoris non obesse, quod debitor testamentum creditoris, in quo se emisse pignus expressit, signasse proponitur.*

Vbi Gothf. in gl. *Subscribens*, inquit, seu signans instrumentum vel testamentum ut testis, sibi non præiudicat; rationem iungit; *Quia non id signat quasi contrahens, aut, ut se contrahendo obliget, breuiter addit; Qui ut testis subscripsit, probare ea non intelligitur quibus subscripsit.*

Subscriptio, si est ad substantiam actus, præiudicat; si ad probationem, ut testis, secus. *Card. Tuschus verbo presentia, conclus. 603. n. 21.*

Ac sanè, notabile est, quod Abbas ille prætenso Sigenerus in illo prætenso Diplomate nominatur in qualitate testis, non in qualitate contrahentis.

Atque etiam enumeratur quodammodo in turba ac in medio tot aliorum, ad quos nihil ista res pertinebat; Vnde sequitur, quod in tali qualitate contrahentis non interfuerit actui, siue quod consensus eius dispositiuè adhibitus non fuerit.

Si enim taliter adhibitus fuisset eius consensus, quid impediuiser illud in Diplomate exprimere, eumque, tanquam partem renunciantem in dispositiuo actus inferere? Præsertim cum de eius, siue de Monasterij negotio, cui præesse debebat, ageretur, illudque bene exegisset grauitas negotij, speciali sanè notâ dignissimi.

Verisimile est tunc temporis prætenso illum Sigenerum inter cæteros generali negotiorum in Comitij expeditorum tractatione visum ac repertum, etiam inter alios Comitiorum confortes in hac expeditione ex stylo à Diplomatis expeditore, fuisse insertum.

Immo, quod magis est, cum inter præsentès nominetur, de eius autem consensu expresso nihil asseratur, tantum abest, ut pro consentiente, quin & imo pro dissentiente habendus sit, *Alexand. lib. 7. cons. 180. numer. 3. & 4.* cuius hæc sunt verba.

Quia, respondeo primo, quod in dictâ scripturâ non dicitur, quod dictus Nicolaus

tacet

tacuerit vel contradixerit, & sic ex Scriptura illa non probatur tacitus consensus, prætereaposito, quod etiam in scriptura contineretur, quod D. Nicolaus non contradixit, tamen non per hoc videtur tacitè consentire, quia in actibus extrajudicialibus tacens videtur contradicere, si tractatur de obligando eum ad aliquid præiudiciale. hæc Alexand. l. filius familias §. inuitus ff. de proc. l. qui vaf. §. vetare. & l. pen. ff. de fur. Innoc. Hostien. To. And. Archidias.

Vbi Carolus Molinæus in Annot. ad verbum, *Poteram*, dicit, quod neque isto casu, quando per dissensum posset impediri actus, fiat præiudicium tacendo. alleg. Bald. Fab. Matth. affliet.

Itaque ad nostrum casum, primò non habetur vllò in loco Diplomatis, quod Abbas Sigenerus tacuerit, & non contradixerit, non ergo probatur eius taciturnitas, atque adeò præter deficientiam iuris (etiam posito factò) deficit ipsa facti positio siue probatio, immo pro Maximinianis ipsa facti iurisque probatio in contrarium statuitur. Alexander sup. alleg. Ad cuius confirmationem non importunum fuerit hic advertere textum ab illo citatum. l. filius familias §. inuitus ff. de procurat. qui talis est: *Inuitum accipere debemus, non eum tantum, qui contradicit, verum eum quoque qui consensisse non probatur.* Vbi Gothefred. *Inuitus & pro non consentiente habetur qui tacet vbi de eo obligando agitur, & sic taciturnitas ad aliquem obligandum pro consensu non habetur.*

Præterea quomodo probatur, quod actum impendire potuerit Abbas? quod omni in casu necesse est potuisse fieri ad hoc, vt taciturnitas vllò modo præiudicet. DD. omnes.

Deinde in casu, quo cæteròquin tacens consentire censeretur, exceptio est, quando ageretur de magno, (& multò magis si de maximo) consentientis præiudicio. Card. Tuschus verb. *Præsentia*. con. 603. n. 46. alleg. Bart. in quæst. 7. verbo, *Solutio*, col. pen. verbo, *Circa Tertium vsque in fin.* Mascard. concl. 417. verbo. *consensus*, n. 15. & seq. verbo. *consensum præterea.*

Particularitèr, præsentia & patientia non inducit consensum, vt inducatur confessio dominij rei meæ esse alterius, quia etiam si esset confessio expressa ex certâ scientiâ factâ, potest reuocari à docto de errore, & rem aliter se habere, ergo multò magis si est tacita. Idem Tuschus, *ibidem numero 47.* Franc. Aret. eod. conf.

Item præsentia & patientia non potest inducere alienationem seu donationem rei eius, qui est præsens & patiens, quia concurrent duo specialia ex eodem fonte, quod est prohibitum, nempe taciturnitas operaretur confessionem seu consensum, confessio operaretur donationem, idem Tusc. ead. conc. 603. n. 49. alleg. Franc. Aret. conf. 14. n. 8. vers. *Secundò quia hic resultaret.*

Denique præsentia & patientia non inducit donationem rei illius, qui præsens est & patiens, quando de ea non potest disponere, prout de feudo, Emphiteusi, vel re prohibitâ alienari. Idem *ibid. n. 48.*

Prælatus habens capitulum & Conuentum, prout Abbas, non potest non modo tacitè, sed neque expressè, transigere, donare, alienare, aut præiudicare Ecclesiæ. Tuschus verbo *Prælatus*, concl. 500. n. 56.

Immò, neque potest fieri renunciatio à Capitulo, aut Monasterio, nisi subfit causa, quæ requiritur in alienatione, quia renunciatio de facto, est alienatio. eod. verbo. *Prælatus*, conclus. 160. n. 1. & 5.

Renunciatio iuris acquisiti dicitur quædam donatio vel saltem habet vim donationis. *Ibid. n. 7.*

At hic obiicitur Abbati concessum esse per Ottonis priuilegium de An-

no DCCCCXLVI posse subijci Monasterium alterius potestati: si illud placuerit Abbati, ad cuius rei probationem inseruntur in voto è Privilegio Ottonis extracta hæc verba: *Sed neque ullius prematur ordinationis potestate absque voluntate electi Abbatis.*

Ergo, inquit votum, inde apparet potuisse Abbates tradere se sub alicuius ordinariam potestatem. Item fatentur Luxemburgicam habere Aduocatiam, itaque derogatum his privilegijs. hæc votum.

Ad quæ respondetur, quod diuersa res sit in Aduocatia esse, & sub potestate esse. Aduocatia munus ac officium est defendendi, tuendi, ac protegendi, non potestati subijciendi, opprimendi, quæ in gratiam fauorèq; clientum dirigitur.

Ac quantum profuerit domui religiosæ, ac ipsius libertati conseruationiq; Luxemburgica illa protectio, euentus successusque rerum à multis retro sæculis docent.

Sed neque soli Abbati in illam consentire permissum fuit.

Nam in Ottonis II. Diplomate Num. 16. notato, quod de Anno DCCC LXXIV. etsi de minoribus illis Aduocatijs, siue particularium locorum defensoribus, aut aduocatis ad nutum reuocabilibus loquatur, tamen non permittitur Abbati vt solus, sed cum congregatione Capituli potestatem habeat easdem Aduocantias Monasterij sui, cui velut dandi, cuique velit tollendi. Vide Diploma, ac deinde diuersa alia postea subsecuta similia sub....

Quantum autem attinet ad locum illum ex Ottonis Diplomate decerptum, respondetur, quod nullum tale reperiatur datum Anno DCCCCXLVI. in quo verba allegata habeantur, neque etiam Scriptor tale quid producit, aut libello suo inseruit.

Exstat quidem apud nos autographum, quod exhibemus sub N 7. Ottonis M. datum anno DCCCCXL. quarto Regni eius, quod etiam in processu Spirensi sub tali dato per fiscum exhibitum fuit, in illo reperiuntur verba ea, quæ voti auctor profert, sed longe alio sensu, nimirum sub his terminis.

Fratres predicto degentes loco tanta religione dedito à nullâ vnquam, vim Dominationis patientur, personâ, sed neque ullius premantur ordinationis potestate vel famulatus, absque voluntate electi Abbatis, qui à reliquâ promoueaturs eiusdem Cœnobij congregatione secundum S. Benedicti regulam.

Ex quibus verbis colligitur & deprehenditur statim mala fides auctoris, qui verba illa ita detruncata & manca protulit, omittis antecedentibus; his nimirum: *Fratres à nullâ vnquam, vim Dominationis patientur, personâ.* Deinde loco, *premantur, dicit, prematur,* quasi de Monasterio sit sermo. Item omittit voces *illas, vel famulatus,* quæ maximè ad rei intelligentiam faciebant.

Nam inde liquet Ottonem magnum noluisse Religiosos seruitijs, angarijs, perangarijs, alijsque oneribus grauari, nisi Abbati id expedire iudicaretur, illisque annueret.

In quo ipso adhuc consensum & voluntatem Capituli non excludit, in alijs Diplomatebus ac à Iure, requisitam, taxatiua siquidem non subintelligitur in dispositione, præsertim, cum per illam subintellektionem induceretur interpretatio iuri contraria, *Card. Tusch. verb. Taxatiua conclus. 24. quo in loco n. 19. dicit specialiter ad hunc casum, Quod Abbas præsumatur omnia facere de consensu Capituli, nisi dicat per verbum restringens, se fecisse, Solum.*

Sed & vt possint ordinationes aliquæ executioni mandari cum Abbatis solius voluntate, non inde sequitur subiektionem absolutam & perpetuam Monasterij ab illo induci posse.

Scimus quot quantaque negotia, publica, extraordinaria, repentina, transitoria occurrant, militaria, ciuilia, vt his non preiudicetur Monasterium absque Abbatis permisso aut voluntate; An id erit, vt Abbas fundamentalem Monasterij statum, ipsius fundationes, Imperatorum, Regum, Principum sanctiones, res iudicatas, omnes denique Monasterij res, authoritates ac Iurisdictiones in perpetuum euertere possit?

Alia fundamenta, in tanto opere querat oportet Archiepiscopus ex suo proprio Iure stabilita, non ex Imaginarijs Abbatum donationibus.

Archiepiscopus semper omnibus conatibus contendit, vt Maximinianum Monasterium suae aulae annecteret: Maximiniani est contra nihil maioribus animis vnquam praestiterunt, quam vt suam libertatem vindicarent; quam in rem tot Imperatorum decreta, placita, res iudicatas, obtinuerunt, & ista omnia vnus praetensi Abbatis nominatio inter testes in actu, ex se inualido, euerteret?

Sanè si Abbas vltus in tale quid consensisset, non pro sanæ mentis, sed errante, ac à recta iudicij ratione deuiò, meritò haberetur, aut sanè pro rerum Monasterij prodigo, ipsi per talem profligationem nocendi, incapace.

Sed & praeterea, quod si generus ille non fuerit Abbas, ac qualiter Monasterium tunc ab Archiepiscopo turbatum, afflictum ac oppressum fuerit, ex his, quae alibi Sect. 5. & 6. latius deduximus, dignosci poterit.

Verùm neque nos hinc absque fortioribus contra Aduersarium in simili argumentis, paulò antè indicauimus Diploma Henrici IV. Imperatoris sub Nu. 26. in quo continetur, quod Archiepiscopus Treuirensis, nomine Eberardus, non solum praesens & consentiens fuerit Confirmationi Priuilegiorum Maximiniani Cœnobij, statuente vt illud sub Imperatorum iure, mundiburdio & defensione consistat, nec alteri sedi, aut Ecclesiae, excepto Regali potestati successorumque Imperatorum aut Regum, famulum aut appendix vel beneficium subiaceat.

Immo & quod illius confirmationis petitor, intercessorque, cum alijs Archiepiscopis, Episcopisque ipse Treuirensis extiterit, his Diplomatis verbis: *Ob interuentum dilectissimi nobis Adelberti Hamnaburgensis Archiepiscopi, nec non & Annonis Coloniensis Archiepiscopi, & Eberardi Treuirensis Archiepiscopi &c.*

Quid ad hoc? An non vel voto ipso iudice validius inde argumentanda inferendaque fuerit Archiepiscopi renunciatio, quam per simplicem Abbatis inter testes nominationem?

Hic enim interuenit actus positivus ad ipsam actus substantiam, qui sanè consensum inducit, praedicitque etiam in praedicalibus. *Card. Tusch verb. Praesentia, concl. 603. n. 18. & 19.* Consilium siquidè & collaudatio cū praesentia, sunt actus positivi, qui inducunt consensum. *Idè ib. n. 30. alleg. Tiraq. de retrac. Gentil. § 1. gl. 9. n. 157.* Item, sollicitans causam vel negotium, cui tuit praesens, dicitur actum positivum fecisse, vt sibi praedicit. *Idem Tusch. ibid. n. 31. alleg. Tiraq. de Legib. connubialibus §. Expers glos. 7. n. 29. in fine.*

Deinde quid de tot alijs Archiepiscoporum confessionibus, quae per alia documenta supra edita patefcunt, dicendum fuerit?

Praetereo hinc caetera, ne dicta repetam, sed vnum illud quo nuper denuo confessi sunt, Archiepiscopi, expressa scriptura, *Membrum esse Insigne imperij, feuda esse Imperatoria, in feudare se nomine auctoritateque Imperatorum*, si de confessione aut consensu tractandum sit, ad effectum renunciationis, an non habendum fuerit non solum pro tacita, sed pro expressa renunciatione?

Cur & haec non dicta, non tacta in voto?

Art. 4. Diuersi alij Errores, Incongruentiæ & contradictiones indicantur.

A Libi passim in similes incidit Errores. Iam expressimus refutauimusque illos, vbi infert Abbatem se submisisse omnimodæ Iurisdictioni Archiepiscopi officij iure, quia (inquit) se illi tanquam Imperatoris Vicario submitit ex Diplomate Maximiliani I. quod vtrique solummodo mandatum continet de renouandis Inuestituris Imperatoris nomine.

E diuerso asserit in eodem illo Diplomate nouam donationem contineri omnium Iurium Monasterij, ita vt per idem Diploma omnia Archiepiscopo donata sint Monasterii bona, iura, Iurisdictiones, regalia, ac denique ipsum Monasterium.

Ad illudque fingendum interpretationibus vtitur, quæ textui ipsi manifestam vim inferunt, ac ab aperta concedentis ac omnium mente aberrant.

Item mutilat Diplomatis textum, vltimaq; ad priora refert, rebus intermediis (ad quas vltima referuntur) omisis, vti ex collatione textuum apparebit; Interpretatur per facultatem infeudandi Abbatem Imperatoris nomine, data esse Archiepiscopo Regalia, feuda, dominia Maximiniana.

Sed & antea pro Archiepiscopo asseruerat primæ concessioni nunquam derogari nisi expressum hoc sit.

In nullis autem Archiepiscopalibus rescriptis verbum vllum continetur, quo Maximinianis iuribus derogari exprimat, aut de eorum Diplomatum aut priuilegiis fiat mentio.

Item pro Archiepiscopo paulò antè sustinuerat, quod Princeps non censeatur alicuius suum aut possessionem auferre, aut vlli præiudicare velle in iure quaesito, & quod potius verba debent impropriari, quam vt alicui præiudicent, etiam si motu proprio, & ex certa scientia adsit clausula, idque de Iurisdictionalibus loquens, quæ paulò post tam facile tolli ait.

Art. 5. Quòd male asserat votum, Imperatores aliorum iuribus derogare potuisse ac derogasse, in quo Archiepiscopo magis officit.

T Andem & illuc pertingit votum, vt dicat Iuribus omnibus derogari potuisse, *Cum priores, inquit, Imperatores non potuerint legem imponere successoribus à qua recedere non possent.*

Atque etiam non aduertit inde omnes Archiepiscopi machinas destrui, omnes spes refecari.

Nam si posteriora sic facile derogant prioribus, neque potuerint priores Imperatores legem imponere successoribus, à qua recedere non possent (vti ait votum) ecce habent Maximiniana omnium Imperatorum Diplomata, Caroli IV. Friderici III. eiusdem Maximiliani I. Caroli V. Maximiliani II. Rudolphi II. aliorumque omnium Imperatorum, istis Archiepiscopalibus anteriora, posteriora, ac qualiacunque exigere velis.

Ac tandem & postremo moderni Imperatoris Ferdinandi II. non solummodo diploma confirmatorium, sed & sententiam in Iudicio contradictorio latâ.

Contra quam; Cur ergo Archiepiscopus institit se ad Cameram in ius remitti, si ex nudâ & simplici Imperatorum posteriore voluntate omnia reuocari, donari, tolli, transferri possint?

Dices quod Electorum Priuilegia, iuxta auream Bullam ab Imperatore reuocari nequeant.

Si ita est, legem ergo priores Imperatores imponere potuerunt successoribus, à qua recedere non possint, sed vt non reuocentur primæua Electoralis status priuilegia, cur non & idem de aliorum Imperij statuum iuribus præsertim veteribus? attento specialiter in inauguratione solito promisso?

Sed si ponas Maximiniana iura, Maximiniani potuisse auferri, Archiepiscopis de nouo dari ex Imperatorum nudâ voluntate, an non dicat æquitas, vt eadem voluntate eadem iura primis suis Dominis possint restitui?

Hic sanè militat præcipuè ista legis sanctio, cuius ratio & in voto allegata est, vt *quod quisque iuris in aliam statuerit, eodem & ipse utatur*. l. i. d. tit. Idque magis, quia fauorabilis est eiusque rei ad suum pristinum statum reditus.

Art. 6. Aliæ rationes, ob quas probatur, quòd Imperatores Maximinianorum Iura non abstulerint, vt eadem Archiepiscopo donarent, imo ipsis Archiepiscopi assertionibus stabilitæ.

CÆterum trita ac nota sunt, quæ de potestate Principum tractantur, in locis communibus ac quæstionibus Scholasticis, vtrum priuilegia, Iurisdictiones, ac iura, à prædecessoribus data reuocare possit successor, absque causa: vtrum in Principatu hæreditario; vtrum in electiuo; vtrum priuilegia, quæ in contractum incidunt: quæ ob causam, aut factum reciprocum data sunt; vtrum illa, quæ data sunt Ecclesiæ, præsertim in fundatione; vtrum illa, quæ data sunt per viam feudi; vtrum illa, quæ confirmata sunt per possessionem immemorabilem, & similia, in quæ inquirere non lubet, obuia enim sunt.

Suffecerit hîc, quòd neque fecerint optimi Principes, neque facere intenderint, neque fecisse vlla iuris ratione dici, aut interpretari possit.

Verba Præsidis Fabri hîc non incongruè inseri posse videntur.

Etsi, inquit, de supremâ Principis potestate dubitare sacrilegio proximum quid esse creditur. l. 2. C. de crimin. sacrileg. l. sacrilegus C. de diuers. rescript. Quia tamen digna Principis vox est, legibus alligatum se potiùs, quàm solutum profiteri. l. digna vox 4. C. de legibus. Non abs re Imperatoribus placuit, rescripta quæ contra ius, vel utilitatem publicam impetrata sint perinde haberi, ac si non concessa essent. l. 2. l. ult. & passim C. si contra ius vel utilit. public. Quasi circumuenta per obreptionem aut impudentiam, religione Principis, qui nec voluisse vnquam credendus est, quod iustè velle non potuit. *argum. leg. Si quando 35. C. de inoff. testam. l. omnium 19. C. de testam. l. Nepos proculo. de verb. signif.* Ea verò maximè rescripta contra ius esse censentur, ex quibus alicui iniuria inferatur, non enim iuris ratio patitur, vt inde nascatur occasio iniuriæ vnde iura oriuntur, quod vix est, vt non eueniat, quoties alteri iam quæsitum ius, aut inuito, aut etiam ignorantia adimitur. l. nec auus. 4. de emancip. liber. l. 2. § si quis à Principe. ff. ne quid in loco public. l. quoties ff. de precibus imper. offerend. l. id quod nostrum. ii. ff. de reg. iur. hæc Præses Faber in suo Cod. Fabriano. lib. i. tit. ii. si contra ius vel utilit. public. def. i.

Cui addere libuit (inter alios mille) Gayllum *pract. obseru. lib. 2. obser. 58.* de opinione, in Imperiali camerâ, receptâ attestantem; Si Princeps, inquit, aliquid rescribat, si ad postulationem partis hoc fiat: isto casu iusta causa in Principe disponente non præsumitur; immo præsumptio est Principem importunitate, & ex falsis narratis supplicantis circumuentum esse. gloss. & DD. in l. Relegati &c. Hinc est quod quotidie contra rescripta Principis, ad petitionem partium impetrata, exceptiones sub & obreptionis opponantur, cum tacite subintelligatur in rescriptis clausula illa, Quatenus preces veritate nitantur. *text. in c. Sedes &c. notab. text. in l. etsi legib. C. si cont. ius & util. public.* Et intentio Principis nunquam videtur talis esse, quod velit iuri alteri quæsito derogare, quia eius rescripta cum iustitia & saluo iure Tertij, hoc est, ita intelligenda sunt, ut nemini iniuriam faciant, nec Ius Tertij lædant, sed saluum & illæsum relinquant. *Text. in cap. super eo. §. hoc tuam &c.*

Art. 7. Quòd particulariter Imperij membrum non possit supprimi, nec de suo gradu deijci.

Sed & in alijs hinc versamur circumstantijs.

Tractatur de legibus Imperij, agitur de vno ex Imperij membris à suo gradu deijciendo, de que suo standi in Imperio iure priuando.

Quod, an fieri possit: istis, qui statum Imperij cognitum habent, decidendum relinquimus.

Statum esse Imperij siue in Imperio statum consistentiamque habere, quàm excellens, arduumque ius sit, quàm firmum fixumque, nemo est, qui ignoret.

Quantum autem dedecus dignitatisque detrimentum inferret ab illo statu remoueri, nec satis sciri aut comprehendi queat.

Ac si in communibus feudis Dominus non potest præiudicare Vasallo, siue in reuocatione aut sublatione vllius rei aut iuris, siue in alteratione feudi, in qualitate, dignitate, autoritate, siue in aggrauatione subiectionis aut seruitiorum, cum feudum sit contractus vltro citroque obligatorius, de iure gentium ac naturæ in conditionibus suis exactè vtrimque obseruandus. *Tusch. verb. feudum, concl. 110. n. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. & DD. passim.*

Multò minus præiudicari queat Imperij statui in suo illo status gradu, dignitate ac prærogatiuâ.

Regula infallibilis est (ait Carolus Loysacius *tract. de dominijs cap. 7. n. 70.*) in materia dominiorum, quòd, quò propius illa accedunt ad Regem, à quo omnis dignitas procedit: eo digniora existant. *Et cap. 4. num. 42.* Ut quodcunque corpus eò magis illuminatur, quò ad solem opponitur: ita dominia, quæ non aliud sunt, quàm radij supremæ Principis potestatis, de eadem magis participant, quò proximius ad illam accedunt.

Ut Princeps supremus in suo Principatu ideò summus est, quia in terris alium supra se neminem habet, sed soli Deo opt. Max. Regi Regum, & Domino Dominantium immediatè subiecitur, ita & Principes subalterni eò maiores excelsioresque existunt, cum alium præter Principem illum supremum non recognoscunt.

Ac ut inæstimabilis iniuria contingeret illi supremo principi, qui à suo illo supremo statu in subiectionem alterius Principis conijceretur: ita & proportionaliter Principi subalterno, qui suo immediato statu priuaretur, ac, siue per

intermediam alterius Domini interiectionem, siue per quoduis aliud retrogradationis medium, in inferiorem gradum deturbaretur.

Immò nec vel à simplicissimo ordine retrogradationes vnquam indicuntur, nisi pœnæ supplicijque causa, ob culpam.

Finge (inquit Diuus Hieronymus in Epistola ad Pammachium) aliquem tribunitiæ potestatis suo vitio regradatum, per singula malitiæ officia ad Tyronis vocabulum deuolutum.

Idem aduersus Iouin. In volumine Ezechielis: Sacerdotes, qui peccauerunt regradantur in ædituos & ostiarios.

Ammianus Marcellinus lib. 29. ita Theodosius, equites, qui ad rebellem defecerant, vt contentum se leuiore supplicio demonstraret, omnes contrusit ad infimum militiæ gradum.

Text. autem l. 3. C. de domest. & protect. lib. 12. ita habet, Si quis domesticorum sine comæatu per biennium obsequijs serenitatis nostræ defuerit, is retrorsum in ordinem tractus inferiorem, quinque sequentibus postponatur; si verò triennium eius absentia continuasse monstretur, vsque ad decimum locum procul dubio regredietur; quòd si quadriennio abfuerit, nouissimus colloquetur, quinquennium autem si fuerit diuagatus, ipso iam cingulo spoliandus est.

Text. l. 2. C. de comæatu lib. 12. idem statuit his verbis. Quicumque de scrinijs, aut agentibus in rebus, vel etiam ex officijs palatinis sex mensium spatium, supra diem comæatus abfuerit, is in inferiorem locum quinque antelatis posterioribus deuoluatur; is verò, qui anni vacationem arbitrato proprio iudiciarij præcepti oblitus assumpserit, à decem post se militantibus transeat, ac deinde cum iam aliquis desidiâ quadriennio officium proprium adire neglexerit, quadraginta de sequentibus post feratur; qui verò nec post quadriennij quidem tempus, militantium non immerito matriculis auferatur.

Modestinus in l. 2. ff. de re militari inter pœnas militares & has numerat, militiæ mutationem, gradus deiectionem.

Istud ne Imperii membro statuiæ contingere possit, vt non solum à sui soliti ordinis loco ac honore, sed & ab ipso statu deturbetur, atque ex Imperio, in quo existendi, tanquam pars & membrum integrans, lus habebat, resecetur ac eijciatur? siue illud fiat per viam alterationis aut subalternationis feudorum, Iurisdictionis, regalium: siue vllò alio pacto, via ac modo attentetur; & an per vnum rescriptum, quod Archiepiscopi pro confirmatione iurium ac priuilegiorum suæ Ecclesiæ impetrauerint, aut impetrare adhuc poterunt, id factum esse censeatur?

Sed iura cum habemus ab ipsa parte dicta ac data, aliunde accersere opus non est, lubet ergo subiungere ipsius Archiepiscopi per sui libelli scriptorem impressum testimonium §. quæ Pontificia pag. 28. quod sic habet.

Quæ Pontificia, Imperatoria, Regia, ac supremorum Imperij Tribunalium respectiue indulta, Regalia, priuilegia, sententiæ & res iudicata, concessionones, confirmationes ac corroborationes, antiquissima item & prescripta possessio contra clarum textum articuli tertij Casareæ Capitulationis iurata, non tam leuiter vel ob proprium interesse, vel ad nuntium Monachorum deficientium ac refractariorum (verba sunt ornata, quibus libellus passim inspergitur) vel alias ob causas prohibitas subuerti, vel ad instar nasi cerei hinc inde verti possunt ac debent.

Ista exquisita sunt, si secus faxit, ecce remedium; nam subnectit, *hoc si fiat aut tentetur, Electores, Principes & status Imperij, qui in præeminentis suis, dignitatibus, Regalibus, Priuilegijs & Iuribus, cum primis sententijs ac rebus iudicatis*

contra ius & fas constitutionemque pacis publica violenter turbantur, eadem impune defendere, ac se in possessione sua, vel quasi, manu tenere licite queunt.

Itaque claudatur hæc disceptatio per verbi diuini pronunciatum, Ex tuo ore te iudico.

S. V. Quòd friuolè ad præscriptionem recurrat voti Auctor.

TAndem ad Præscriptionis auxilium confugit, iniquum illud remedium in notoriâ malâ fide, verùm clarissimis rationibus conuincitur auctor voti, & ex suis ipsis verbis, quòd Archiepiscopus Dominium Iurisdictionale in Abbatiam non modò non præscripserit, sed nec possederit.

Art. 1. Ex ipsis voti verbis euincitur, quòd Abbatia semper manserit sub potestate Imperatoris, & nunquam possiderit ius in illam Archiepiscopus.

Ipsum votum format ac Archiepiscopo obijcit obiectionem sanè firmam, quam non soluit, neque vnquam vllus soluat, hæc nempè verbis: *Et ob id cum posterioribus accedat confessio omnium partium, Imperatoris, Archiepiscopi & Abbatis. Quòd videlicet sit membrum Imperij, habeat iura, feuda & Regalia ab Imperio, praualeat debet ista confessio fortificata per alia in iudicio producta, & huic standum est. deinde paulò post: Rarum quoque facere videntur testes producti contra confessionem prædictam, quia cum constet ex Maximiliani Priuilegio etiam Anteriores Archiepiscopos aliud ius in Monasterium non habuisse, quàm tunc ei conferri, (infeudandi nempè Imperatoris nomine) & sic Monasterium in potestate Imperatoris mansisse. Præterea hæc subnequit: Non ex inuestitura non patet, Archiepiscopum possedisse, ergo possessionem non potuit inuerti, igitur inuersam potius possessionem, & sic in mala fide, vt non valeat præscriptio, etiamsi probata sit. l. male agere. C. de præscriptione 30. vel. 40. annor. præscript. Quomodo enim præscribere potuit, quòd ad alium pertinere sciebat? Ista votum, pulchra sanè, apta ac vera, nisi quòd in his verbis, ex inuestitura non patet Archiepiscopum possedisse, credibile est transpositam esse particulam: Non, ac imprimi vel scribi debuisse, Ex inuestitura patet Archiepiscopum non possedisse, quamuis effectu penè in idem recidat, ac vtrumque verum sit.*

Si quidem ex inuestitura nomine Imperatoris vtrumque deducitur, & quòd ex ea non probetur Archiepiscopum possedisse, & quòd probetur non possedisse, & non solum possedisse, sed neque ius Domini habuisse ex istis, quæ abundè de illa re supra deducta sunt; nec enim idem est possidere & alio nomine possidere: nam possidet, cuius nomine possidetur, Procurator alienæ possessioni præstat ministerium. *Text. in l. quod meo ff. di. acquir. vel. amit. pos. adde text. in l. qui bona fide 19. eod. tit. & illa, quæ latè ab Anton. Gomaf. tractantur in Comment. ad leges Tauri in leg. 45. n. 63. & multis seqq.*

Illud idem statuit ipse Votator pag. 129. vers. sed quia. his verbis: *Præsertim cum sint contraria, vt dixi, vicem gerere Imperatoris, & rem possidere.*

Quòd autem in Voto subiungitur non potuisse euertere possessionem, siue non potuisse sibi ipsi causam possessionis mutare, neque ex illa possessionis

muta-